

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3431/2024
28.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца Основно јавно тужилаштво у Сремској Митровици, против туженог АА са последњим пребивалиштем у ..., сада на непознатом месту пребивалишта, кога заступа привремени заступник Љубица Бесеровац, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 454/23 од 14.09.2023. године, у седници одржаној 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 454/23 од 14.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П2 404/22 од 05.04.2023. године, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужени извршио насиље у породици према мајци ББ тако што је континуирано у дужем временском периоду био вербално агресиван према њој, те је ...2021. године у алкохолисаном стању вербално напао мајку, лупао јој по вратима куће, узимао јој храну коју јој унука донесе и ометао је да спава, те је против туженог одређена мера заштите од насиља у породици тако што му је забрањено да на било који начин узнемирава мајку и наложено му је да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство своје мајке. Ова мера заштите од насиља у породици одређена је на период од годину дана и може бити продужавана све док не престану разлози због којих је одређена, а жалба не задржава извршење пресуде. Обавезан је тужилац да из буџетских средстава исплати трошкове привременом заступнику туженог, адвокату Љубици Бесеровац из ..., у укупном износу од 42.750,00 динара на њен рачун, док је одбијен захтев туженог за досуђење трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 454/23 од 14.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба (туженог) и потврђена првостепена пресуда.

Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да привременом заступнику туженог плати трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара и обавезан је тужени да тужиоцу исплати наведени износ од 18.000,00 динара.

Допунским решењем Апелационог суда у Новом Саду Гж2 454/23 од 28.11.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужилац да привременом заступнику туженог на име трошкова другостепеног поступка исплати поред досуђеног износа од 18.000,00 динара још 36.000,00 динара (укупно 54.000,00 динара). Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да привременом заступнику исплати трошкове састава предлога за доношење допунског решења у износу од 27.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени АА да тужиоцу исплати на име трошкова жалбеног поступка укупан износ од 63.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је путем привременог заступника благовремено изјавио ревизију због битне повреде поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о њој одлучује као о посебној ревизији на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

С обзиром на то да је побијаном другостепеном пресудом правноснажно одлучено у парници ради заштите од насиља у породици, дакле у поступку у вези са породичним односом у коме је ревизија увек дозвољена према члану 208. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005 и 6/2015), Врховни суд је, претходно оцењујући дозвољеност ревизије, нашао да је ревизија дозвољена у смислу члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23, у даљем тексту: ЗПП), па нема законских услова за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП.

Испитујући побијану правноснажну пресуду применом члана 408. ЗПП у вези члана 202. Породичног закона, Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на постојање других битних повреда поступка које могу бити ревизијски разлог према члану 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је преко 30 година склон прекомерном конзумирању алкохола и у дужем временском периоду је више пута у алкохолисаном стању вербално узнемиравао своју мајку ББ тако што је викао на њу, свађао се, вређао је, лупао ствари по кући, а био је и физички агресиван према њој. Због таквог понашања туженог, његова мајка га се већ дужи временски период плаши, као и сестра и сестричина које се плаше и за ББ. Дана ...2021. године тужени је под дејством алкохола (2,51 промила у организму) вербално напао и узнемиравао своју мајку у њеној кући, лупао је вратима како не би могла да спава и узимао јој храну коју јој је претходног дана донела унука. Због описаног понашања, син туженог га је истог дана пријавио полицији која је интервенисала на лицу места. Туженом је од стране полиције изречена хитна мера забране приласка и комуникације са жртвом насиља уз меру привременог удаљења из стана, која је продужена на 30 дана решењем Основног суда у Сремској Митровици НП 114/21 од 11.05.2021. године. Према мишљењу Центра за социјални рад Сремска Митровица од 28.07.2021. године постоји висок ризик од

повнављања породичног насиља, те је туженом као насилнику сврсисходно одредити мере заштите од насиља у породици и обавезно лечење од алкохолизма.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су заузели становиште да у конкретном случају постоји насиље у породици у смислу члана 197. став 1. и став 2. тачка 6. Породичног закона, чији су актери тужени у својству насилника и његова мајка у својству жртве. По утврђеном постојању описаног дугогодишњег породичног насиља, правилно су судови туженом одредили меру заштите од насиља предвиђену чланом 198. став 2. тачка 5. истог Закона, чије је трајање одређено у року из става 3. истог члана.

По оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова засновано је на правилној примени материјалног права.

Насиље у породици дефинисано је одредбом члана 197. став 1. Породичног закона као понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Карактеристични видови насиља (именовани облици насиља) одређени су ставом 2. истог члана, уз даље одређивање да се насиљем у породици сматра и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља).

Полазећи од породично-правне дефиниције насиља у породици, Врховни суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да се понашање туженог из описаног догађаја од ...2021. године, као и утврђено дугогодишње вербално и психичко узнемиравање мајке сматра насиљем у породици на основу члана 197. Породичног закона, којим је изазван страх, неспокојство и стрепња жртве насиља и нарушен њен душевни мир и спокојство.

Ревизијом се ни не оспорава чињенично-правни закључак судова да постоји насиље туженог као сина према мајци, нити сврсисходност изречене мера, већ се оспорава само трајање изречене мере, односно њен почетак са наводима да се не може рачунати од дана доношења првостепене пресуде већ од доношења претходног решења о хитним мерама.

Наиме, мере заштите од насиља у породици прописане су чланом 198. Породичног закона и то су мере које суд изриче у парничном поступку, односно у породичноправном систему заштите од насиља у породици, независно од кривично-правне заштите од насиља у породици и хитних мера које се изричу у поступцима пред другим надлежним државним органима у складу са Законом о спречавању насиља у породици („Службени гласник РС“ број 94/2016 и 10/2023). Како је одредбом члана 198. став 3. Породичног закона прописано да мера заштите од насиља у породици може трајати највише годину дана, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права у том делу одлуке будући да је побијаном одлуком правилно одређен једногодишњи рок трајања ове мере у складу са цитираном законском одредбом (уз могућност да буде продужена ако не престану разлози због којих је одређена).

Осталим наводима ревизије оспорава се одлука о досуђеним трошковима жалбеног поступка. Како је другостепени суд након изјављене ревизије донео допунско решење о трошковима другостепеног поступка по предлогу привременог заступника туженог чији наводи су идентични ревизијским наводима о трошковима, исти су постали беспредметни због чега нису ни цењени у ревизијском поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**